

HET EERSTE KRUISWOORD: RICHTINGWIJZEND IN TIJDEN VAN CORONA

- 1) EEN TERE AANSPRAAK**
- 2) EEN BEWOGEN VOORSPRAAK**

Preek n.a.v. Lukas 23:34a

**‘EN JEZUS ZEIDE: VADER, VERGEEF HET HUN,
WANT ZIJ WETEN NIET WAT ZIJ DOEN.’**

ds. D. Burggraaf - hersteld hervormd emeritus

APRIL 2020

Liturgie

- Psalm 6:1-2
- Ps. 22:8-9
- Ps. 25:3-8
- Gebed des Heeren :1-6

Schriftlezing: Lukas 23:26-38

26 EN ALS ZIJ HEM WEGLEIDDEN, NAMEN ZIJ ENEN SIMON VAN CYRÉNE, KOMENDE VAN DEN AKKER, EN LEGDEN HEM HET KRUIS OP, DAT HIJ HET ACHTER JEZUS DROEG. 27 EN EEN GROTE MENIGTE VAN VOLK EN VAN VROUWEN VOLGDE HEM, WELKE OOK WEENDEN EN HEM BEKLAAGDEN. 28 EN JEZUS ZICH TOT HAAR KERENDE ZEIDE: GIJ DOCHTEREN VAN JERUZALEM, WEENT NIET OVER MIJ, MAAR WEENT OVER UZELVEN EN OVER UW KINDEREN. 29 WANT ZIE, ER KOMEN DAGEN IN WELKE MEN ZEGGEN ZAL: ZALIG ZIJN DE ONVRUCHTBAREN, EN DE BUIKEN DIE NIET GEBAARD HEBBEN, EN DE BORSTEN DIE NIET GEZOOGD HEBBEN. 30 ALS DAN ZULLEN ZIJ BEGINNEN TE ZEGGEN TOT DE BERGEN: VALT OP ONS; EN TOT DE HEUVELEN: BEDEKT ONS. 31 WANT INDIEN ZIJ DIT DOEN AAN HET GROENE HOUT, WAT ZAL AAN HET DORRE GESCHIEDEN? 32 EN ER WERDEN OOK TWEE ANDEREN, ZIJNDE KWAADDOENERS, GELEID OM MET HEM

GEDOOD TE WORDEN. 33 EN TOEN ZIJ KWAMEN OP DE PLAATS GENAAMD HOOFDSCHEDELPLAATS, KRUISIGDEN ZIJ HEM ALDAAR, EN DE KWAADDOENERS, DEN EEN TER RECHTER- EN DEN ANDER TER LINKERZIJDE. 34 **EN JEZUS ZEIDE: VADER, VERGEEF HET HUN, WANT ZIJ WETEN NIET WAT ZIJ DOEN.** EN VERDELENDE ZIJN KLEDEREN, WIERPEN ZIJ HET LOT. 35 EN HET VOLK STOND EN ZAG HET AAN. EN OOK DE OVERSTEN MET HEN BESCHIMPTEN HEM, ZEGGENDE: ANDEREN HEEFT HIJ VERLOST; DAT HIJ NU ZICHELVEN VERLOSSE, ZO HIJ IS DE CHRISTUS, DE UITVERKORENE GODS. 36 EN OOK DE KRIJGSKNECHTEN TOT HEM KOMENDE, BESPOTTEN HEM EN BRACHTEN HEM EDIK, 37 EN ZEIDEN: INDIEN GIJ DE KONING DER JODEN ZIJT, ZO VERLOS UZELVEN. 38 EN ER WAS OOK EEN OPSCHRIFT BOVEN HEM GESCHREVEN, MET GRIEKSE EN ROMEINSE EN HEBREEUWSE LETTERS: DEZE IS DE KONING DER JODEN.

Thema: Het eerste kruiswoord: richtinggevend in tijden van corona

- 1) Een tere Aanspraak
- 2) Een bewogen Voorspraak

Gemeente,

de nood is hoog aan het middelste kruis. De weg, begonnen in de kribbe van de stal van Bethlehem (na Zijn ontvangenis en geboorte uit de maagd Maria), nadert Zijn einde. Langzaam maar zeker wordt de volle omvang van het diepe, zware lijden aan het kruishout daadwerkelijk beleefd en gevoeld. Een lijden wat voor ons eigenlijk niet met woorden te beschrijven of met gedachten te bevatten is. Zijn gezegende handen, die nooit aflieten het goede te doen, worden uitgestrekt op de dwarsbalk van het kruis. Nagels (grote spijkers) gaan er doorheen. Evenzo door Zijn voeten. Voeten, die altijd bereid waren om de weg van de Heere te gaan en daarin nooit gestruikeld hebben – hoezeer de boze het ook geprobeerd had om Hem ten val te brengen.

Felle pijnschuiten zal Hij gevoeld hebben bij elke hamerslag en nog zoveel meer toen Zijn kruis werd opgericht en Hij begon tussen Hemel en aarde te hangen. Midden op de dag, in een brandende zon. Hem 'prangt (= drukken, knellen) de nood, benauwdheid is nabij.' (Ps. 22:6 ber.) En dit is, eerbiedig gezegd, nog maar het begin van het einde.

Hoe is Hij, Jezus van Nazareth, hierin terecht gekomen? We kennen de geschiedenis van deze Man van smarten. Nee, Hij is er niet in terechtgekomen zoals een vogel in het net van een vogelvanger. Niet onvoorziens of bij geval of toevallig. Hij is Zijn verrader en Zijn gevangennemers tegemoet gegaan in de hof van Gethsemané. Waarom? Omdat dit de weg van de Vader was, de weg waarvoor Hij, de Zoon van God, Zich gewillig had bereid verklaard om die te gaan. In de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid, eer de hemel en de aarde geschapen waren, had het geklonken: Zie, Ik kom om Uw wil te doen. Gehoorzaam aan de Vader, tot Zijn eer en uit liefde tot Hem en uit liefde voor al degenen, die de Vader aan Hem gegeven heeft. Om verloren zondaren niet alleen te zoeken, maar hen ook zalig te maken. Te herstellen in de gunst en de gemeenschap met God de Vader, door in hun plaats de straf (over de zonde) te dragen en de Wet te volbrengen.

Onschuldig is de Heere Jezus veroordeeld door de aardse rechter Pontius Pilatus. Het grootste onrecht van de wereldgeschiedenis is daarmee Zijn deel geworden. Op enig respijt van de kant van justitie hoeft Hij niet te rekenen, want de Romeinse machthebbers hebben het op een akkoordje gegooid met de hysterische massa, aangevoerd door de godsdienstige leidslieden van Jeruzalem. 'Weg met Deze, kruis Hem, kruis Hem!' Dat was hun devies en alzo geschiedde. Beschimpend en spottend staan ze erbij en verzwaren, waar ze maar kunnen, Zijn lijden.

En de Zijnen, de discipelen dan? Zij hebben Hem de avond tevoren allen verlaten. Ze zijn gevlucht. En hoewel een enkeling Hem nog van verre volgde en aanschouwde, hier kunnen zij – ondanks hun heldhaftige woorden van tevoren gesproken – voor Hem niets meer uitrichten en betekenen. Met Hem, zal straks hun hoop vergaan...

Wat zal Hij een pijn geleden hebben. Het angstzweet en de druppelen bloed (vanwege de wonden van de doornenkroon) zullen aan Zijn gezicht gekleefd hebben. Waar wij in tijden van Corona gewaar worden hoe vaak wij eigenlijk wel ons gezicht aanraken, al was het slechts om even het zweet van het voorhoofd af te vegen of te krabben als het jeukt, Zijn handen konden Zijn gezicht niet meer aanraken. Wijd uitgestrekt waren ze aan het hout gespijkerd, evenals Zijn voeten. Naast de pijn van de wonden, is er de toenemende benauwdheid. Het ademen, voor ons (als we gezond zijn) zo vanzelfsprekend, gaat niet meer vanzelf, maar kost meer en meer inspanning en kracht.

Zo hangt de Heere Jezus tussen hemel en aarde. Van de aarde heeft Hij niets meer te verwachten. De Zijnen, tot wie Hij gekomen is, het Joodse volk, ze hebben Hem verworpen en de discipelen zijn gevlucht, Hem verlatende. Zal de Hemel dit over Zijn kant laten gaan? Is het nu niet de hoogste tijd, dat God de Vader zal gaan ingrijpen? Is dit niet een situatie waarvan de duivel, bij de verzoeking in de woestijn, gezegd had, dat de Vader Zijn engelen bevelen zal om Hem te bewaren (vgl. Luk. 4:10)?

Er zijn Bijbeluitleggers die bij deze tekst aantekenen, dat als de Heere Jezus dit gebed (het eerste kruiswoord) niet zou hebben gebeden, God de Vader inderdaad zou hebben ingegrepen ten gunste van Zijn Zoon. Maar zie hier

de gewilligheid van de Heere Jezus om de weg van de Vader tot het einde toe te gaan! En dat uit hartelijke liefde tot God, Zijn Vader!

1) Een tere Aanspraak

Zijn mond, die tot hiertoe gezwegen heeft, gaat open. Op zichzelf niets bijzonders, want menig veroordeelde schreeuwde het uit. Niet alleen vanwege de pijn, maar er zullen er ook geweest zijn die hun beulen daarbij verwenst hebben.

Maar als Zijn mond opengaat horen we daar niets van. Geen boze tong, geen harde woorden of verwensingen. Geen vloek, smaad, laster of hoon. Niet jegens Zijn Romeinse beulen, noch jegens de hysterische massa van het Joodse volk, noch jegens de kwaaddoeners links en rechts die Hem aanvankelijk beiden bespotten.

De aarde wilde Hem niet langer dulden, zoveel was wel duidelijk geworden. Geen mens zat op Hem te wachten. In de ogen van de aardse (gevallen) mens was (en is!) het niet betamelijk dat Hij nog langer leefde. Hun oog was boos en daarom verdroegen ze Hem niet, Wiens oog goed is en hen vol liefde en mededogen aanschouwd en vermaand had.

Als Hij de mond opent, richt Hij Zich allereerst niet tot de aarde, maar Hij verkiest een andere weg: de weg naar Boven. Nóg is deze weg open. Een weg die straks (vgl. Matth. 27:45-46) gesloten zal zijn voor Hem. Dan zal de Hemel op slot gaan, dan zal Hij, God eigen lieve Zoon, door de Vader Zelf verlaten worden en het in die Godverlatenheid uitroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?

Maar nu, nu de zon nog niet verduisterd is, is de Hemel nog open en het Oor van de Vader van Hem nog niet afgewend. Hij neemt het woord, luid genoeg opdat er omstanders zullen zijn, die het tot troost en vermaning zullen kunnen getuigen, zodat ook de evangelist Lukas het later zou opschrijven.

‘Vader’ zo klinkt het. Zo teer, zo intiem, zo vertrouwd. Het is de weg van het gebed. Zo had Hij bij dagen en bij nachten de omgang met de hemelse Vader gepleegd en onderhouden. Dat was in Zijn leven ook niet verborgen gebleven. Hij, “Die om ons mensen en om onze zaligheid is nedergekomen

uit de hemel” (vgl. Geloofsbel. Nicéa) zocht dagelijks de gemeenschap met God de Vader in het gebed.

Hoe vaak hadden de discipelen Hem niet zien of horen bidden. Hoe teer, hoe heilig, hoe één van Geest met de Vader was Hij daarin geweest. Getrouw als geen ander. Geen gebedsleven uit sleur of dwang – zoals bij ons misschien? – maar uit liefde en daarom even vanzelfsprekend als onmisbaar. Het was Zijn leven, een biddend leven, levend in de gebedsgemeenschap met Zijn Vader.

‘Heere, leer ons bidden.’ (Luk. 11:1) hadden de discipelen op een zeker moment gevraagd. Als antwoord had Hij hen voorgebeden, dat ook zij die tere, heilige en eerbiedwaardige VADERnaam mochten gebruiken wanneer zij in het gebed naderden tot de God van de Hemel. Niet oppervlakkig, niet goedkoop, niet bezittend, maar in een tere, kinderlijke vreze, dat is: met diepe eerbied en ontzag, voor de Heere, de God van hemel en aarde, de Heilige, de Almachtige. Tot Hem, Die een ontoegankelijk licht bewoond, mochten zij, achter hun Heere en Meester aan, naderen en God Vader noemen: ‘Onze Vader.’

Gelukkig zijn er in deze crisistijd nog mensen (en zelfs overheden in andere landen) die oproepen tot gebed. Maar zullen we voor we ermee beginnen, niet eerst vragen of de Heere ons Zelf bidden zou willen leren. Juist ook in deze crisis. We zijn, ook als godsdienstige mensen, immers geneigd om zo aards te bidden. In nood vragen we om uitkomst, in dit geval misschien herstel van krachten, herstel van het gewone leven, een medicijn tegen deze vreselijke ziekte. Maar als het er is, zijn we tevreden met de weldaad en vergeten we de Weldoener weer... Of mag het bij u, bij jou anders geworden zijn, omdat de Weldoener zwaarder is gaan wegen in ons leven dan Zijn weldaden. Omdat Zijn gunst zwaarder is gaan wegen dan de uitgezochtste spijzen?

Het is al gezegd: de nood is hoog aan het middelste kruis. De pijn van de nagels, Zijn geschonden rug, de wonden van de doornenkroon, het zweet, de toenemende benauwdheid, dat alles belet Hem niet om naar Vader te gaan, om Zich tot Hem te richten, van Wie Hij wist, dat Hij Hem altijd hoorde. Daar ligt voor een wereld in crisistijd een les in. Een richtinggevende les voor de weg van het gebed.

Hoe is dat bij ons, nu de nood in deze crisis ook hoog is? Wereldwijd, maar zeker ook in West-Europa. De genomen maatregelen spreken boekdelen en wie is er niet op de ene of de andere manier door getroffen? En wie weet wat de toekomst ons nog zal brengen en hoeveel lijden, nood en dood dit virus met zich meebrengt? En hoelang het allemaal zal gaan duren?

Gemeente, mag ik eens vragen: heeft deze nood, deze crisis ons al bij de Vader gebracht? Op de knieën, in het stof, eerbiedig gebukt en gebogen voor de hemelse Majesteit, de Almachtige God. Voor het aangezicht van de Heere, Die met deze crisis toch een ernstige Roepstem doet uitgaan over het wereldrond. Niet wij moderne mensen hebben het wereldbestuur in handen, niet onze zekerheden bieden houvast, maar Hij alleen. Zijn Naam is een sterke Toren, ook in tijden van ziekten, crisis, en deze pandemie.

Wat is dit eerste kruiswoord dan ook confronterend voor ons. Of het nu vanwege Corona is, of we door een andere omstandigheid in moeite en nood verkeren: kennen we de weg naar de Vader nog?

De God van het verbond heeft het bij de Heilige Doop al betuigd, dat Hij als een Vader wil zorgen, dat Hij het is, Hij alléén, Die bij machte is om wanneer het kwaad ons pad kruist, het te weren of het ten onzen besten keren wil. Daarom de indringende vraag in deze Corona-crisis. Niet of wij er om gebeden hebben. Ik mag aannemen, dat we onze gebeden uitspreken op gezette tijden. Maar nu echt, heeft deze nood, die ook onze levensboom kan doen schudden, onze existentie kan bedreigen, ons al bij de Vader gebracht? En hebben we, ons ganse hart, de nood van de tijd, de angst voor het virus en de gevolgen voor de gezondheid, de maatschappij, en alle onzekerheden, hebben we het al bij Vader neergelegd? Bij die God, Die het (als het ons als moderne mensen helemaal uit de hand loopt) nooit uit de Hand loopt. De God, Die deze wereld nog draagt en bestuurt naar de Raad van Zijn heilige wil en Zijn aanbiddelijke Voorzienigheid. Om zo in de nood der tijden de Vadernaam eerbiedig, vol ontzag, aan te roepen, in navolging van de Gekruisigde, Wiens eerste kruiswoord zich tot de Vader richtte.

‘Dominee, dat kun je toch niet zomaar doen? Je kunt God toch niet zomaar Vader noemen?’ En inderdaad, wie zou dat – ziende op zichzelf en wie we geworden zijn door de diepe val in Adam en de zonde van elke dag (en nacht) – wie zou dat durven? Nee, terecht, dat we daar beducht voor zijn,

maar het misbruik van de teerste en allerheiligste Vadernaam, sluit het rechte gebruik in de weg van het gebed niet uit. Een gebruik, niet als een gewoonte of een formule en al helemaal niet om Hem te dwingen, maar als een eerlijke, eerbiedige en oprechte behoefte.

Vaderloos door eigen schuld (vanwege de zonde(n)), maar hopen op het Woord van de Zoon, Die ons een Vader getekend heeft, Die met uitgebreide armen gereedstaat om verloren zonen en verloren dochters te ontvangen. Niet in eigen naam of kracht, niet met het vermeende goud of zilver van een netjes godsdienstig leven, maar als een berooide, net als de verloren zoon uit de gelijkenis (Luk. 15). Onwaardig, door eigen schuld. Een Vadermoordenaar, sinds het paradijs en toch – door de Heilige Geest – niet te kunnen aflaten hart en oog op te heffen naar omhoog. Om de nood voor de Heere neer te leggen. In navolging van de weg die de hoogste Profeet en Leraar, Jezus Christus, in de diepste nood van Zijn leven gegaan is.

Wat daarvoor nodig is? Dat God de Heilige Geest ons de ogen opent, dat we als gevallen mensen altijd met de rug naar deze Vader toe staan, leven en zelfs bidden. Dat de Heilige Geest niet alleen de ogen daarvoor opent, maar ook ons hart, waar de oorzaak ligt dat we in ons leven (en ons bidden) op alles georiënteerd zijn, behalve op God de Vader. We moeten bekeerd, dat is: omgekeerd, worden. Een onmogelijke weg aan 's mensenkant, maar dat is Gods weg, de weg van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, in het leven van Zijn volk en kinderen. De weg van een behoeftig volk, wat nooit naar God gezocht of gevraagd heeft en in die zelfgekozen weg, zou volhard hebben, als God hen niet was tegengekomen.

'Vader' zo klonk het op de hoofdschedelplaats. Wat een contrast! Op de plaats waar overtreders een vervloekte dood moesten sterven, op de plaats waar de dood heerste, wordt de Vader van het leven aangeroepen. Niet oppervlakkig, maar diep, teer en eerbiedig.

Wat zou het groot zijn als we, die temidden van ziekte(n), zorgen en dood leven, dezelfde weg in het gebed zouden mogen gaan. De weg tot de Vader en de God van het Leven.

Zoals Hij God de Vader met deze Naam, de eer gaf, die Hem toekomt, zo mocht het ook ons gegeven zijn (of worden) om deze God aan te roepen, aan te lopen als een waterstroom.

‘Vader’ dat is een belijdenis. Dat is Degene, Die het voor het zeggen heeft, dat is Hij, Die de dienst uitmaakt, dat is de grote Schepper van alle dingen, ook van ons leven. Dat is ook de milde Zegenader, Die wij in het paradijs verlaten hebben, toen we een andere vader kozen en de goede Vader de liefdedienst opzegden en verlieten. Een Zegenader, Die ons tot hiertoe nog niet geheel overgeeft aan onszelf, maar ons ook in de prediking nog toeroept, dat Hij geen lust heeft in onze dood, maar daarin, dat wij ons zouden bekeren en leven. Zo mocht Hij ons vandaag ook tegen willen komen met dit eerste kruiswoord van Zijn Zoon. Dat we het dan in de huidige crisis, voor het eerst of opnieuw, bij deze Vader zouden mogen leren zoeken.

Gemeente, is het een wonder, dat deze God en Vader, Zich nog zo wil laten aanspreken en aanbidden door aardegenoten zoals wij? Door mensen die in het licht van de Bijbel, niet anders dan Vaders toorn, oordeel en straf verdiend hebben, vanwege onze zonden.

‘Vader’ zo klonk in de grootste nood, het grootste lijden, van de wereldgeschiedenis, toen Gods Zoon – onschuldig veroordeeld – hing aan het kruis. Wat zou het groot zijn als ook nu de Hemel in het gebed bestormd zou mogen worden met de deze eerbiedige Vadernaam. Om Hem en Zijn gezag in die Naam te erkennen. Ons te onderwerpen aan de weg, die wij moeten gaan. Niet fatalistisch als een soort noodlot, maar biddend om Vaders ontferming, smekend om Vaders gunst in de nood van deze tijd, in de benauwdheid – ook letterlijk als het Coronavirus je het ademen moeilijk maakt en het misschien wel naar het einde toegaat.

Nog is het niet te laat om Hem aan te roepen, nog is het, het heden der genade, de welaangename tijd. Een tijd waarin mensen nog tot kinderen en erfgenamen van het Rijk van God de Vader aangekomen kunnen en aangenomen zullen worden, omwille van het welbehagen van de Vader en het Offer van de Zoon.

Als dienaar van het Evangelie mogen daarom wijzen op de Heere Jezus, het Offerlam van God, om achter Hem aan, God de Vader aan te roepen in onze nood. Tot Wie immers zullen we anders heengaan? Wie kan ons behoeden voor (en door) de nood van dit virus? Als onverhoeds, ondanks al onze voorzorgsmaatregelen – die we terecht en gezagsgetrouw in acht hebben te nemen! – toch het virus aan onze deur klopt en onze levensboom doet

schudden? Of onze zaak, waar we jaren voor gezwoegd hebben, het werk van onze handen, afgebroken wordt door de economische consequenties van de crisis? Of als de ziekenhuizen misschien straks overvol zijn en er geen plaats meer voor ons is? Groot is de nood. Door een virus wat klein begon, vermoedelijk ergens in China. Met een wereldbrand tot gevolg en wie weet hoeveel doden, hoeveel lijden, hoeveel ontwrichting, economisch, maatschappelijk? Alle stabiliteit, waarop we – laten we maar eerlijk zijn: in plaats van op Vader – leunden en steunden, blijkt een zeepbel te zijn... Wij onafhankelijke 21^e-eeuwse mensen in het “rijke” Westen, weten ons ineens geen raad en alle vermeende zekerheden schudden op hun fundamenten of ze storten in.

Mag dan de christelijke gemeente een baken zijn waar wat vanuit gaat? De kerk een voorbeeld voor de wereld om in de nood niet te wanhopen, maar zich op de God, Die er boven staat, te verlaten, te bouwen en te vertrouwen? Een hoge en dure roeping voor alle gedoopten!

Om in de nood, ook de geestelijke (en psychologische) nood van deze crisis, de eenzaamheid, het verlies aan structuur, vastigheid, het gewone leven, het bij deze Vader te zoeken. Niet brutaal, niet demonstratief, maar achter de lijdende Knecht van de Heere aan te komen in het gebed en het Hem na de stamelen: ‘Vader.’ Gevolgd door het gebed om genade, ontferming, uitkomst. En dan niet zo, dat we deze Vader weer snel vergeten als er misschien in de toekomst een medicijn tegen Covid-19 gevonden zal zal. Maar als een behoeftig volk, arm en ellendig in zichzelf, maar nochtans vertrouwend op de Naam van de Heere. Om door de Heilige Geest omgekeerd, Hem (te leren) aanhangen, betrouwen, liefhebben met ons ganse hart en al onze vermogens en om in die weg ook oog en hart te krijgen voor de naaste in nood.

Nu weet ik wel, dat het voor sommigen onder ons nog om een andere reden dan de eerbied voor de heiligheid van God de Vader, heel moeilijk of zelfs onmogelijk kan zijn. Als Christus hier Vader zegt, dan roept Hij een Vader aan, Die het ook echt was, is en zijn zal. Een Vader, Die nooit beschaamd heeft, een Vader, Die Zijn Kind Jezus altijd hoorde en verhoorde. Een Vader, Die Zijn gezag nooit misbruikte, noch Zijn Kind en steen gaf als Hij om brood vroeg. Er zijn wat kinderen (ook in de christelijke gemeente), die dit niet

kunnen zeggen als het over hun eigen aardse vader (moeder, opvoeder of ambtsdrager) gaat. Voor hen kan dit eerste kruiswoord daarom ook extra confronterend zijn of zelfs na vele jaren nog oude wonden openrijten. Wonden van verwaarlozing, van misbruik – lichamelijk, psychologisch of seksueel, van mishandeling. Soms wist niemand er iets van, soms was het ook bij anderen bekend, maar niemand greep in. Wat een hartverscheurende en hartverstikkende nood kan met zich meegebracht hebben of nog meebrengen!

Als je erdoor gebrandmerkt bent en vanmorgen de Vadernaam niet over je lippen durft krijgen, omdat je een afkeer van het v-woord hebt, dan mag ik je als dienaar van het Evangelie toeroepen, dat je ook deze nood naar deze echte Vader toe, om Jezus' wil, mag meenemen en voor Hem mag neerleggen. Uitschreeuwen misschien of uithuilen. Dat je ook het zwijgen erover mag doorbreken en er met Gods hulp, ook hulp voor mag zoeken. Ik wens je toe en bid dat waar een aardse vader of moeder (of wie dan ook) je zo beschadigd heeft, dat je bij de Heere, de goede Herder, hulp en kracht mag vinden, ook om door genade, Zijn Vadernaam te leren spellen.

2. Een bewogen Voorspraak

Het eerbiedige uitspreken van de Vadernaam vormt de inleiding voor de eigenlijke bede van de middelste Gekruisigde. Een bede waarmee Hij Zich richtte tot het Hof der hoven, tot de plaats van de Woonstede van de Allerhoogste in de hemel.

“Nu zal het komen,” hebben ze misschien onder aan het kruis gedacht. Zal Hij nu woorden geven aan Zijn lijden? Het uitschreeuwen van de pijn en de benauwdheid en om verlichting smeken? Met andere woorden: zal Hij de Vader Zijn eigen nood voorleggen en een beroep doen op Vaders Rechtvaardigheid bij alle onrecht dat Hem wedervaart?

Zal Hij nu vuur van de Hemel verlangen om al die goddeloze (schijnvrome en wereldsgezinde) mensen te verdoen? Zal Hij bidden, dat de aarde zich opent en de Joden, die Zijn dood begeerden, en de Romeinse soldaten, die Zijn vonnis voltrokken, levend ter helle varen?

Zal Hij in heilige toorn het oordeel afsmeaken over het woeden van de helse spotters, hun razernij, haat, afkeer en het ongeloof jegens de Gezalfde van God de Vader?

Gemeente, laten we maar eerlijk zijn, we zouden ons niet verbaasd hebben als er had gestaan “Vader, geef het hun.” Dat is immers de wraakgierige taal van ons hart. Maar Hij, de Mond der Waarheid, op Wiens lippen nooit enig bedrog of onrecht geweest is, Hij zegt niet “geef het hun” maar Hij nadert voor het aangezicht van Zijn Vader met het gebed: “Vader, ver-geef het hun.” De taal van Zijn hart, vol van de liefde tot God de Vader en Zijn naaste, is zo anders dan onze hartentaal van nature is. Wij staan al snel op onze achterste benen als onrecht op ons pad komt. Hij niet, geduldig draagt Hij Zijn lijden. Ondergaat Hij, het Lam Gods, plaatsvervangend de straf, die Zijn volk en kinderen de vrede aanbrengt.

Jesaja heeft over dit gebed van de Borg en Middelaar eeuwen tevoren reeds gesproken en geprofeteerd. We kunnen het lezen aan het einde van het bekende 53^e hoofdstuk. Daar tekent Jesaja deze Man van smarten niet alleen daarin, dat Hij tot de misdadigers gerekend is, maar ook dat Hij – en dat wordt hier in Lukas 23 op Golgotha waar – voor de overtreders gebeden heeft. De lijdende Knecht des Heeren wendt Zich in de grote nood, het lijden van de vervloekte kruisdood tot de Vader in de hemel. Niet voor Zichzelf, maar Hij pleit als een Voorspreker, een Advocaat voor het aangezicht van de allerhoogste Rechter om vergeving voor degenen die Hem al dit kwaad, dit lijden en dit onrecht hebben aangedaan!

Nogmaals, waar wij zouden zeggen “Geef het hun”, zegt Hij: “Ver-geef het hun, want zij weten niet wat ze doen.” Ze hebben er geen besef van, althans de meesten niet (vgl. Kanttekening), dat ze de Messias, de Zoon van God, bezig waren te kruisigen. Ze verstonden niet, hoezeer zij zich bezondigden aan het levende Kind. Dat ze in feite dat deden wat de boze koning Herodes jaren tevoren in Bethlehem al had willen doen. Ze verstonden het niet, ze begrepen er niets van. Er zullen er bij geweest zijn, die juist dachten, dat ze hiermee aan God een welgevallige dienst bewezen. In hun ogen was de Heere Jezus geen Redder en Heiland, maar was Hij een Oproerkraaier, een Verachte, een Mens Die des doods waardig was.

Ook daarvan had Jesaja reeds geprofeteerd. De gestalte van de Knecht des Heeren was er geen, die begeerte opwekte. Integendeel, een ieder was als verbergende het aangezicht voor Hem.

Nadat de Heere in het verleden zoveel knechten en profeten naar Zijn volk had gezonden, zond Hij ten laatste – in de volheid van de tijd – Zijn Zoon. En in plaats van Hem te horen, verwierpen zij ook Hem. En niet alleen zij, maar dat is ook onze keuze van nature. Hebben we onszelf in de woedende menigte al herkend?

In plaats van dat de Heere Jezus nu bidt om wraak, om het oordeel van de verdoemenis over de soldaten, de beulen, de aanklagers en de scheldende omstanders, vraagt Hij Zijn hemelse Vader om vergeving. Het is niet Zijn eigen nood en bittere lijden, wat Hij voor de Vader uitstort, maar de nood, de grote nood, van degenen die rondom zijn. Van hen, die in het geheel geen weet, noch besef hebben, van de grote nood waarin ze verkeren. De nood namelijk, dat het zwaard van de heiligheid en de gerechtigheid van God de Vader hen treffen zal. Zij zijn immers de moordenaars van Gods Zoon. Wie zal dan bestaan in dat gericht?

Zie hier de Middelaar Gods en der mensen. Hij treedt eerbiedig tussenbeide en pleit in het Hof der hoven voor Zijn beulen, de soldaten, de omstanders, het Joodse volk, voor een wereld in nood die Hem verwerpt, vanwege het dreigende oordeel Gods.

“Vader, vergeef het hun.” Vergeving, wat is dat? Er wordt in het Grieks een woord gebruikt, wat soms ook met losmaken, laten gaan, of kwijtschelding vertaald wordt. Vergeven worden is dan het losgemaakt te worden van de boze, zondige daad en de rechtvaardige straf kwijtgescholden te krijgen. Los- en vrijgemaakt te worden van wat je gedaan hebt. Van het kwade dat je deed en het goede dat je naliët. Hebben we dat niet allen nodig? En is het niet onze grootste nood, dat we deze nood, en de nood vanwege het rechtvaardige oordeel van God over de zonde, niet verstaan?

Zo treedt de Heere Jezus, hangend tussen hemel en aarde, tussenbeide en is Hij een Voorspraak bij de Vader voor degenen die Hem hier smadelijk behandelen en Zijn dood begeren en voltrekken. Het is dezelfde liefde van Zijn Middelaarshart, waarmee Hij niet alleen teer en vol ontzag de Vader, Zijn Vader, aanroept, maar ook bidt ten gunste van Zijn moordenaars.

Gebeden voor overtreders, en als een Advocaat tussenbeide gekomen, tussen een heilig en rechtvaardig God en schuldige mensenkinderen op en rondom de kruisheuvel Golgotha.

‘Vader, laat gaan, laat hen gaan, laat los, die Mijn dood besloten hebben en voltrekken.’ Dat is het gebed van de lijdende Knecht van de Heere, voor een schuldig volk, wat zich van geen schuld of kwaad bewust is. Laat staan dat ze beseffen, hoe groot deze hun misdaad is en hoeveel Goddelijke toorn ze zich hiermee over hen gehaald hebben.

De Heere Jezus wist het. Hij wist welk een oordeel zij zich met deze zonde, de dood van Gods eigen lieve Zoon, op de hals (ja, over ziel en lichaam) haalden. Onschuldig bloed wordt hier vergoten en de onschuldig Veroordeelde bidt voor Zijn beulen.

Hij vraagt niet: ‘Vader, neem de plaag van op Mij weg.’ Hij heeft Zich onderworpen aan de heilige wil van de Vader. Het had geklonken in de hof van Gethsemané: “niet Mijn wil, maar de Uwe geschiedde.”

Zo hangt Hij en zo blijft Hij hangen. Gewillig om Vaders weg te gaan. Zo drinkt Hij de beker van Gods toorn over de zonde tot de laatste druppel leeg, ten gunste van al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn. Zo wordt de toorn van God gestild, zo geschiedt verzoening door voldoening.

De Bijbeluitleggers trekken bij deze tekst terecht de lijn door naar het geheel van Zijn Middelaarswerk. Dat dit niet alleen een bede is om vergeving voor degenen die Hem letterlijk hier kruisigen, maar dat het ook een bede voor degenen, die er later achter zullen komen, dat zij niet beter zijn en (van nature) niet anders begeren dan de overtreders hier doen.

Want laten we maar eerlijk zijn, gemeente, voor de Heere Jezus was in Bethlehem al geen plaats en in Jeruzalem evenmin. En zo is ook bij ons van nature voor Hem geen plaats. Zijn ook wij geneigd om de wapens op te nemen, tegen de Gezalfde van God. Ondanks al Zijn roepstemmen, Zijn vermaningen, Zijn vertroosting, Zijn bemoeienissen met ons, zijn wij vijanden van deze Gekruisigde. Omdat we van de Vader niet willen weten, is de Zoon ook ons een Aanstoot en de prediking van Zijn kruis een dwaasheid en een ergernis.

Ds. Revius deed er eeuwen geleden al belijdenis van in het bekende gedicht: “‘t En zijn de Joden niet, Heer’ Jesu, die u kruysten”, maar ik. Als we dat

gaan zien, door het ontdekkende werk van de Heilige Geest in ons hart, dan gaan we zien dat we niet alleen tegen God de Vader hebben gezondigd, door te doen wat kwaad is in Zijn ogen en het goede na te laten. Maar ook, dat we van nature aan de kant van de vijanden van de Heere Jezus staan. Dan wordt het gebeuren van Golgotha ook mijn schuld. Persoonlijk, ambtelijk, kerkelijk, maatschappelijk, familiair, enzovoorts.

O, wat is het dan voor Gods kinderen een wonder, als ze geestelijk, onder dat kruis – waar zij Hem met hun zonden, ongeloof en onbekeerlijkheid aan hebben gespijkerd – die liefdevolle Voorspraak, dat heilige gebed van de Borg voor Zijn vijanden mogen horen. Dan te mogen horen, dat er nog vergeving mogelijk is. Is dat geen Evangelie?

De Heere Jezus wist het, dat als de Vader in het gericht zal treden en gadeslaan hun ongerechtigheden, zij (en wij) zullen niet bestaan. Maar nu treedt deze Borg nog tussenbeide en de Vader hoort het gebed van Zijn Zoon, ten gunste van de overtreders.

Hoe kan dat? De Vader kan als de rechtvaardige Rechter toch geen afstand doen van Zijn recht? Er zal toch betaald moeten worden? Deze Advocaat is – eerbiedig bedoeld – geen Buitenstaander. Als Hij tussenbeide treedt en om vergeving voor de Zijnen vraagt, dan klinkt het als het ware: ‘ver-geef het hen, en geef het Mij.’ Daartoe is Hij in de wereld gekomen. Die bestemming komt hier ten volle openbaar. Het Lam van God, het Schuldoffer, wordt hier beladen met al de zonden van de Zijnen. Gods golven en Gods baren gaan over Hem heen. Deze Gekruisigde draagt de schuld van een volk wat Hem met hun zonden aan het kruis nagelde. Deze Gekruisigde zegt: ‘Vader, geef het Mij, reken het Mij toe en vergeef het hen, laat hen gaan, scheldt het hen kwijt.’ Daartoe is Hij in de wereld gekomen om die weg te gaan.

“Want ze weten niet wat ze doen.” Hadden ze Hem volkomen gekend en toch gedaan wat ze deden, dan was er voor hun daad geen vergeving meer mogelijk geweest. Maar ze hadden het, zo zou ook Petrus op de Pinksterdag het Hem nazeggen, “door onwetendheid gedaan”, zoals ook hun oversten (Hand. 3:17). Niet alleen boosheid, maar ook blindheid had hun hart vervuld. Ze zondigen zeker niet goedkoop als ze zich aan Hem vergrijpen, maar hun zonde kan nog vergeven worden.

Waarom? Omdat dat wat zij ten kwade over Hem besloten hebben, aan de andere kant Gods weg met Hem was. Zijn bloed druppelt vanaf het kruis naar beneden. Het schreeuwt niet zoals het bloed van Abel om gerechtigheid, maar het is Gerechtigheid. Het bloed, de tranen, het lijden, het sterven van Gods Zoon, verzoent de zware schuld van al de Zijnen.

De toepassing voor ons? Om niet alleen met onze eigen noden en zorgen, en met onze eigen schuld en zonde, bij de Vader – op grond van de zoen- en kruisverdienste van de Zoon – om vergeving en genade te smeken. Om nu ook, vanwege de nood der tijden, de nood van de coronacrisis, de noden en zorgen van de naaste(n) mee te nemen in het gebed. Voor overheden en voor onderdanen, voor zorgverleners en voor zorgontvangers, voor profiteurs en voor slachtoffers. Want wie ten diepste kan deze Vader missen?

Opnieuw daarom de vraag: Heeft de nood van de ander ons al bij de Vader gebracht en tot Hem uitgedreven? Niet alleen voor onszelf als het onze gezondheid, onze zaak of ons leven betreft, maar nu ook de nood van een wereld die niet weet wat ze doet. En niet (meer) weet waar en bij Wie ze het zoeken moet...

Het is goedkoop om te wijzen op het gebrek van de ene Naam in de toespraken van onze minister-president en onze koning. En natuurlijk, het doet pijn als de Naam van het “Schild ende Betrouwen” waar ons volkslied van zingt, in de publieke ruimte door onze overheid niet meer genoemd wordt. Maar wie de ernst daarvan beseft, zal die niet in de binnenkamer tot de Vader uitgaan, om Hem om gunst en genade te smeken. Dat Hij, om Christus’ wil, in de toorn nog aan Zijn ontferming zou willen gedenken. Om ons niet over te geven aan onszelf, noch aan het goeddunken van ons eigen hart en onze eigen wijsheid. Dat sluit het gebed voor onze overheid en onze koning niet uit, maar in. Dan wordt hun nood, onze nood.

Tal van vingers worden er uitgestoken en oorzaken te over worden er m.b.t. de huidige crisis genoemd. Het zal allemaal wel waar zijn, want ziende waar we met al de weldaden en voorrechten, ook in het rijke Westen, gebleven zijn, en hoeveel afval en verval er is, wie zou dan niet vrezen? En nu gaat er een roepstem uit en al onze zekerheden lijken ineens veel minder stabiel te zijn dan wij dachten en hoopten.

God vergeten, Zijn inzettingen verlaten, tot in de kerk toe afval en verval. Want waar het zo uitkomt, is kerkelijk en staatkundig al menig baken verzet en dat lijkt ook binnen de gereformeerde gezindte eerder aangemoedigd dan ontmoedigd te worden. Waarom het ook onbegrijpelijk is dat velen in de kerk(en) vingers tekort komen om de zonde(n) van de wereld (en die zijn vele) aan te wijzen, maar vergeten lijken te zijn, wat de apostel Petrus (1Petr. 4:17a) getuigde: “Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods (...).” Zouden we met de hand in eigen boezem dan niet allereerst hebben te vrezen?

Zouden we, mocht het zijn: wakker geschud vanwege deze crisis, dan niet voor en met elkaar, Gods aangezicht moeten zoeken, nu we nog in het heden der genade zijn? Om Hem om genade en ontferming te smeken, om vergeving voor al het kwaad waarmee we Hem vergramd hebben. Om ons te bekeren, als overheid en onderdaan, van onze boze daden en terug te keren tot Hem en Zijn heilzame geboden. Om de roepstem geheiligd te krijgen aan het hart, opdat er in onze harten, huizen, kerken, scholen en in ons land, weer eer zou wonen.

Tenslotte: We hebben iets mogen horen van de heerlijke voorbede van de Heere Jezus, Die voor de overtreders gebeden heeft. Zo heeft Hij het de Zijn gemeente tot het laatste toe voorgeleefd om vijanden lief te hebben. Om te zegenen wie vervloeken, wel te doen bij hen die haten, te bidden voor degenen die geweld aandoen, vervolgen en doden (vgl. Matth. 5:44).

Dat doet Hij nog, bidden voor overtreders, aan de Rechterhand van God de Vader in de hemel, opdat Zijn Huis vol worde en er straks een schare zal zijn die niemand tellen kan, uit alle volken, talen, geslachten en natiën. Overtreders die eeuwig buiten zouden moeten blijven, komen daar aan, gewassen, gereinigd en behouden door het bloed van de Hogepriester van het genadeverbond. Het Lam van God, Dat de zonde der wereld wegneemt.

En wat Golgotha betreft: God de Vader hoorde en verhoorde het gebed van de Zoon. Er kwam geen vuur van de hemel en de aarde opende de mond niet. Naar Zijn welbehagen goot de Vader de beker van Zijn toorn over de middelste Kruiseling, Die daar gewillig hing om genade door recht, en vrede en een aangename rust te verdienen, voor overtreders, voor goddelozen, voor zondaren zoals wij zijn.

De hoofdman over honderd, de moordenaar aan het kruis, drieduizend op de pinksterdag, onder wie ook oversten en priesters, ze zijn behouden geworden vanwege deze voorbede en het offer van Christus. Omdat het zwaard wat tegen hen was, vanwege hun zonden, op Golgotha uitging tegen de Herder, zo werd en wordt er een kudde van overtreders eeuwig behouden.

Zullen we zo, achter Hem aan, onze nood, de nood van onze tijd, van deze corona-crisis, van onze naasten, onze overheden, bij de Vader brengen? Dat Hij deze roepstem nog gebruiken mocht, om de slapende kerk wakker te maken en te verlevendigen en om doden – mensen die van nature geestelijk leven missen – de stem van de Zoon van God te doen horen, Die het gezegd heeft: “Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.”

Deze God en Vader van de Heere Jezus Christus, Die de wereld nog in stand houdt, Hij heeft nog geen lust in onze dood, maar daarin, dat we ons bekeren en leven. Leven, uit de Heilsfontein, een biddend leven, voor al degenen die de Zoon bidden geleerd heeft.

Amen.

Collecte / vrijwillige bijdrage

Aangezien ds. D. Burggraaf op 28-jarige leeftijd het emeritaat verleend moest worden en de arbeidsongeschiktheidsvoorziening van de HHK helaas niet voorziet in behoud van koopkracht, is hij hiervoor op giften aangewezen. Wie daaraan vrijwillig een bijdrage wil leveren, wordt (geheel vrijblijvend) gewezen op het Fonds Hominee. Dit kan (anoniem) via bankrekening

IBAN: NL18 MOYO 0804 8231 54

ten name van ds. D. Burggraaf.

Voor meer informatie zie: www.hominee.nl/fonds-hominee

Contact: admin@hominee.nl